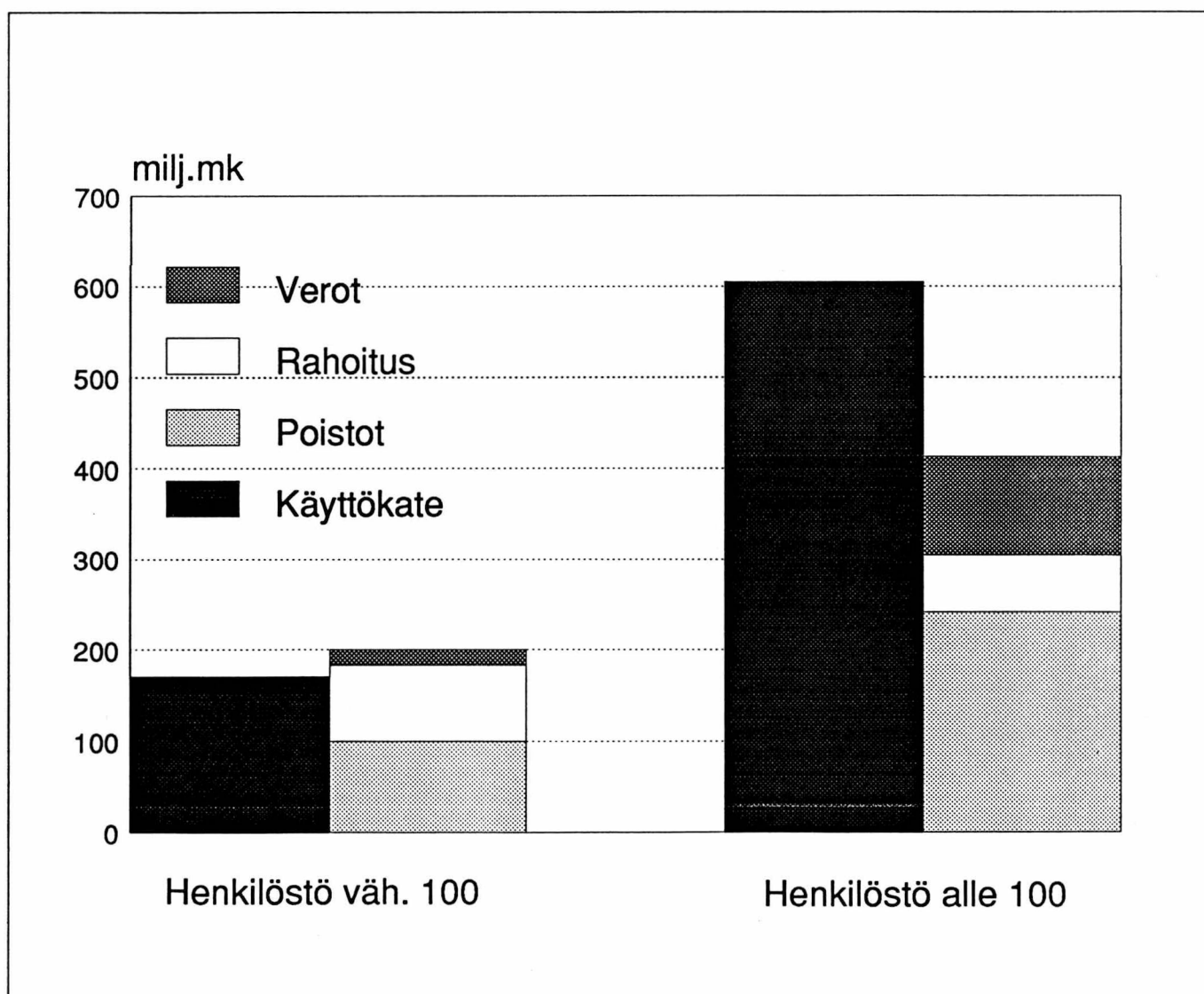

Teknisen palvelun tilinpäätöstilasto

Bokslutsstatistik över tekniska tjänster
1990

10.12.1991

Käyttökateen riittävyys yrityskoon mukaan

Katsaus

Teknisen palvelun osuus tuottajahintaisesta arvonlisäyksestä on 1,3 prosenttia. Alan arvonlisäys on 1980-luvun alusta kasvanut nopeammin kuin kansantalouden tai palvelualojen arvonlisäys keskimäärin. Vuonna 1990 teknisen palvelun kiinteähintainen arvonlisäys tuottajahintaan kasvoi 1,7 prosenttia, bruttokansantuote puolestaan 1,2 prosenttia. Korkeasuhdanteen huipussa vuonna 1989 vastaavat luvut olivat 12,2 ja 5,3.

Teknisen alan palveluyrityksissä työskentelevien osuus työllisestä työvoimasta on kasvanut jatkuvasti. Osittain työvoimavaltaisuutensa vuoksi on toimialan tuottavuus kasvanut hitaammin kuin esimerkiksi teollisuudessa. Kuitenkin tietotekniikan ja sähköisen tiedonsiirron kehitys on johtanut myös teknisessä palvelussa entistä nopeampaan tuottavuuden kasvuun.

Suhdanteiden heikentyminen ja työttömyyden kasvu eivät vielä vuonna 1990 näkyneet teknisen alan palveluyritysten tuloksessa ja työllisyystilanne oli hyvä. Suurissa kaupungeissa vallitsi vuoden alkupuolella työvoimapula, mikä johdatti palkkaliukumiin.

Vuoden loppupuolella alkoivat laman merkit näkyä myös teknisen alan palvelutoiminnassa, erityisesti talonrakentamisen ja teknisen suunnittelun kysyntä väheni jyrkästi. Suurten, yli sadan henkilön yritysten tulos jäi miinusmerkiseksi.

Vuonna 1990 aloitti toimintansa lähes viisisataa yritystä, lopettaneita oli vajaa kolmesataa. Vielä kuluvan vuoden alkupuoliskolla alan yritysten määrä lisääntyi puolelatoista sadalla ja toimivia yrityksiä oli 3 500.

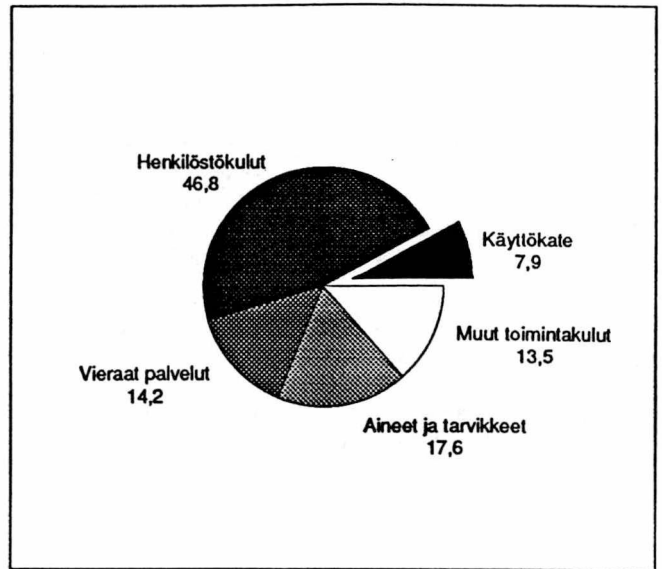
Konkurssiin haettiin viime vuonna 44 teknisen palvelun yritystä, jotka työllistivät 463 työntekijää. Osuus kaikista konkurssiin haetuista yrityksistä oli noin prosentti. Kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä konkurssiin on haettu 48 alan yritystä.

Tekniselle palvelutoiminnalle, kuten liike-elämän palveluille yleensä, on ollut viime vuosina ominaista, että suuret yritykset yhtiöittävät yksiköitään. Tätä kautta alalle tuli uusia yrityksiä. Yhtiöitettyjen yritysten tietyt tunnusluvut ja taseen erät poikkeavat selvästi keskimääräisistä.

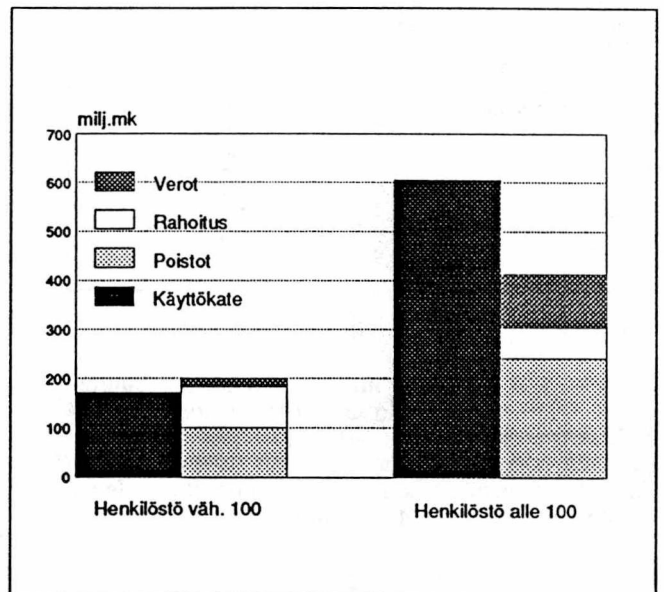
Toiminta laajentui

Vuonna 1990 liikevaihtoa kertyi lähes kymmenen miljardia markkaa, 13 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kokonaislaskutus oli 10 miljardia, siitä vientilaskutus 1,2 miljardia markkaa. Osa liikevaihdon kasvusta tuli muilta toimialoilta, esimerkiksi teollisuudesta, kun suuret yritykset yhtiöittivät toimintojaan. Ilman yhtiöittämisä olisi liikevaihdon kasvu jäänyt vajaaseen kymmeneen prosenttiin.

Henkilöstön määrä kasvoi 1 500 henkilöllä. Yhteensä alan yritykset työllistivät lähes 25 000 henkilöä.

Kuvio 1. Liikevaihdon jakautuminen.

Kuvio 2. Käyttökateen riittävyys isoilla ja pienillä yrityksillä.

Kulurakenne ja tehokkuus

Palkat ja sosiaalikulut veivät teknisen alan palveluyritysten liikevaihdosta lähes puolet. Aineiden ja tarvikkeiden osuus oli runsaat 17 prosenttia.

Liikevaihtoa työntekijää kohden kertyi lähes 400 000 markkaa ja jalostusarvoa työntekijää kohden 235 000 markkaa. Vuonna 1987 vastaavat luvut olivat 278 000 ja 175 000 markkaa.

Alan keskipalkka oli noin 140 000 markkaa, suurissa yrityksissä noin 160 000 markkaa vuodessa.

Kannattavuus oli hyvä

Alan yritysten keskimääräinen käyttökateprosentti oli 7,9. Se riitti poistoihin, rahoituskuluihin ja veroihin.

Suurten yritysten käyttökateprosentti ei rahoituskulujen jälkeen riittänyt poistojen kattamiseen. Niiden tulosta rasitti-

vat korkeat nettokorot, jotka olivat lähes puolet käyttökateesta.

Yhtiöitettyt suuret yritykset käyttivät keskimääräistä enemmän aineita ja tarvikkeita sekä vieraita palveluita. Niillä oli lisäksi paljon korollista vierasta pääomaa ja niiden nettokorot olivat 40 prosenttia suurten yritysten nettokoroista. Käyttökateprosentti suurilla yrityksillä oli ilman yhtiöitettäviä yrityksiä kahdeksan prosenttia joka riitti myös niiden poistojen kattamiseen.

Pienten yritysten käyttökatteesta jäi poistojen ja korkojen jälkeen puolet muihin kuluihin ja veroihin.

Oikaistun tuloslaskelman erät suurilla - vähintään sata henkilöä työllistävillä - ja pienillä - alle sata henkilöä työllistävillä - yrityksillä:

	Suuret	Pienet
LIIVEVAIHTO Mlj.mk	2365,6	7483,1
%	100,0	100,0
Aineet ja tarvikkeet 1)	6,0	21,0
Henkilöstökulut	56,6	43,7
Muut kulut	26,8	17,7
KÄYTTÖKATE	7,2	8,1
Korko- ja osinkotuotot	2,8	1,9
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	6,7	2,8
RAHOITUSTULOS	3,0	5,8
Poistot	4,2	3,2
NETTOTULOS	-1,2	2,6
Muut tuotot ja kulut	2,9	1,4
KOKONAISTULOS	1,7	4,0
Varausten muutos	2,6	-1,3
TILIKAUDEN TULOS	-0,9	2,6

1) Korjattu varastojen muutoksella

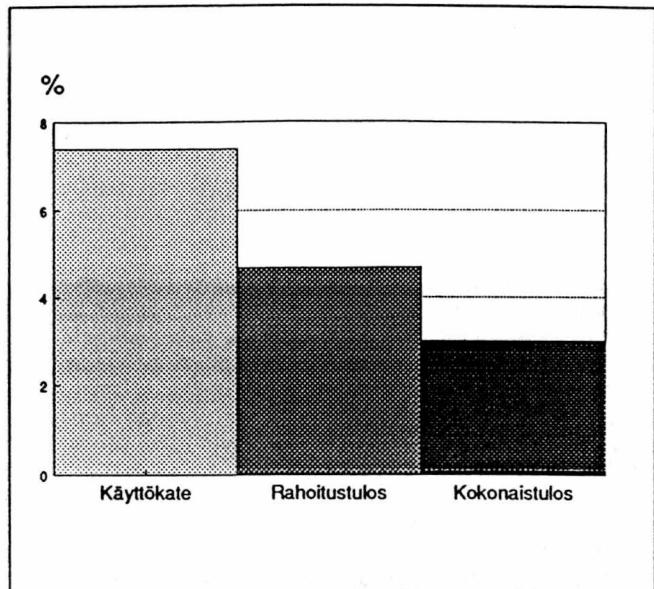
Kokonaistulos alalla oli 340 miljoonaa markkaa. Suurten yritysten tappiollista nettotulosta korjattiin konserniavustuksilla ja kokonaistulos osoitti 40 miljoonaa markkaa voittoa. Keskimääräinen sijoitetun pääoman tuotto alalla oli 10,8. Suurilla yrityksillä ainoastaan viisi prosenttia, alle sadan henkilön yrityksissä 16,4 prosenttia.

Rahoitusrakenne ja investoinnit

Yritysten omavaraisuusaste oli 34,7 prosenttia mitä voidaan pitää tyydyttävänä. Se oli vuonna 1987 vähintään 20 henkeä työllistävissä yrityksissä 28 ja vuonna 1989 saman suuruissa yrityksissä 26.

Konsernijärjestelyjen myötä osakkeiden määrä kaksinkertaistui ja niiden osuus koko toimialan omasta pääomasta on puolet. Ilman yhtiöittämissä vaikutusta olisi toimialan omavaraisuusaste jäänyt vähän alle kolmenkymmenen.

Velkaantumisaste oli keskimäärin 1,9. Vieraan pääoman osuus liikevaihdosta oli kolme neljänestä, korollisen vieraan pääoman kolmannes. Korollisesta vieraasta pääomasta suurten yritysten osuus oli lähes puolet.

Kuvio 3. Kannattavuus prosentteina liikevaihdosta.

Suurten ja pienten yritysten rahoitusrakenne:

	Suuret	Pienet
Lyhytaikaiset velat 1)	22,4	39,7
Pitkäaikaiset velat	35,3	31,5
Oma pääoma 2)	42,3	28,8
Tase yhteensä	100,0	100,0

- 1) Ilman ennakkomaksuja
- 2) ml. varaukset ja arvostuserät

Yritysten maksuvalmius säilyi talouden taantumasta huolimatta hyvänä.

Kuvausalue

Teknisen palvelun tilinpäätöstilasto kattaa Tilastokeskuksen vuoden 1988 toimialaluokituksen luokat 7110 - 7190.

Teknisillä palveluilla tarkoitetaan tutkimus-, suunnittelu- ja konsulttipalveluja, jotka kohdistuvat muun muassa rakentamiseen, teollisiin tuotantolaitoksiin, energiahuoltoon, ympäristönhoitoon, yhdyskuntiin, liikenteeseen ja julkisiin yhteisöihin.

Toimialaluokituksessa teknisen alan palveluyritykset ja toimipaikat jaetaan seuraaviin toimialoihin:

- yhdyskuntasuunnittelu ja tutkimus
- rakennustekninen palvelu
- kone- ja prosessisuunnittelu
- muu tekninen palvelu.

Rakennusteknisiä palveluja tuottavat yritykset ja toimipaikat jaetaan toimialoittain edelleen seuraavasti:

- maa- ja vesirakentamisen suunnittelu
- rakennustekninen suunnittelu
- LVI-tekninen suunnittelu ja
- muu rakennustekninen palvelu.

Vuonna 1990 toimivista yrityksistä suurin osa, 85 prosenttia, oli pieniä, alle kymmenen henkilöä työllistäviä yrityksiä. Yli sata henkilöä työllistäviä yrityksiä oli noin kolmekymmentä.

1. Tunnuslukuja ja muita eriä
Nyckeltal och övriga poster
Key ratios and other items

	1990
Laajuus Omfattning	
Liikevaihto Omsättning, milj.mk	9 848,7
Jalostusarvo Förädlingsvärde, milj.mk	5 859,5
Henkilöstö Personal	24 902
Tehokkuus Effektivitet, 1000 mk	
Liikevaihto / henkilöstö Omsättning / personal	395,5
Palkat / henkilöstö Löner / personal	-143,3
Palkat ja muut henkilöstökulut / henkilöstö Löner och övriga personalkostnader / personal	-185,0
Jalostusarvo / henkilöstö Förädlingsvärde / personal	-235,3
Kulurakenne, % liikevaihdosta Utgiftsstruktur, i % av omsättningen	
Aineet ja tarvikkeet Material och förnödenheter	-17,6
Vieraat palvelut Frammande tjänster	-14,2
Palkat Löner	-36,2
Palkat ja muut henkilöstökulut Löner och övriga personalkostnader	-46,8
Leasing vuokrat Leasinghyror	-0,9
Muut vuokrat Övriga hyror	-4,0
Kirjanpidon poistot Bokföringsmässiga avskrivningar	-3,5
Välittömät verot Direkta skatter	-1,3
Kannattavuus Lönsamhetens	
Käyttökate-% Driftsbidrag i %	7,9
Rahoitustulos-% Finansieringsresultat i %	5,1
Kokonaistulos-% Totalresultat i %	3,4
Sijoitetun pääoman tuotto-% Avkastnings-% på investerat kapital	10,8

1990

Rahoitus

Finansiering, %

Nettokorot / liikevaihto	
Räntor (netto) / omsättning	-1,3
Kokonaisvelat ./ ennakkomaksut / liikevaihto	
Skulder totalt ./ förskottsbetalningar/omsättning	53,6
Omavaraisuusaste	
Soliditet	34,7
Quick ratio	1,7

Investoinnit

Investeringar, %

Nettoinvestoinnit / liikevaihto	
Nettoinvesteringar / omsättning	19,0
Rahoitustulos / investoinnit	
Finansieringsresultat / investeringar	23,7

Varaukset

Resrveringar

Toimintavaraus	
Driftsreservering	-58,4
Investointivaraus	
Investeringsreservering	-3,3

Tunnusluvut – Nyckeltal

Rahoitustulos	= Käyttökate + rahoitustuotot ja -kulut ./ oikaistut verot
Finansieringsresultat	Driftsbidrag + finansieringsintäkter och -kostnader ./ korrigerade skatter
Kokonaistulos	= Rahoitustulos ./ kirjanpidon poistot + käyttöomaisuuden myyntivoitot + saadut konserniavustukset ./ maksetut konserniavustukset + muut tuotot ja kulut
Totalresultat	Finansieringsresultat ./ bokföringsmässiga avskrivningar + försäljningsvinst av anläggningstillgångar + erhållna koncernbidrag ./ betalda koncernbidrag + övriga intäkter och kostnader
Sijoitetun pääoman tuotto-%	= Kokonaistulos + korkokulut / korollinen vieras pääoma + oma pääoma + varaukset + arvostuserät
Avkastnings-% på investerat kapital	Totalresultat + räntekostnader / räntebelagt främmande kapital + eget kapital + reserveringar + värderingsposter
Omavaraisuusaste	= Oma pääoma + varaukset + arvostuserät / vastattavaa yhteensä ./ ennakkomaksut
Soliditet	Eget kapital + reserveringar + värderingsposter / passiva sammanlagt ./ förskottsbetaln.
Quick ratio	= Rahoitusomaisuus / lyhytaikainen vieras pääoma ./ ennakkomaksut
	Finansieringstillgångar / kortfristigt främmande kapital ./ förskottsbetalningar

2. Tuloslaskelma
Resultaträkning
Income statement

	1990	
	Milj.mk	%
Liikevaihto		
Omsättning	9 848,7	100,0
Aineet ja tarvikkeet/Tavarat Material och förnödenheter/Varor	-1 730,4	-17,6
Vieraat palvelut Främmande tjänster	-1 398,3	-14,2
Palkat Löner	-3 568,1	-36,2
Muut henkilöstökulut Övriga personalkostnader	-1 040,0	-10,6
Leasing-vuokrat Leasinghyror	-84,5	-0,9
Muut vuokrat Övriga hyror	-391,9	-4,0
Muut liikekulut Övriga rörelsekostnader	-1 480,8	-15,0
Valmistus omaan käyttöön Tillverkning för eget bruk	19,3	0,2
Varastojen muutos, aliarvostamaton ¹ Förändring i lager, icke nedskrivna	600,9	6,1
Käyttökate		
Driftsbidrag	775,1	7,9
Kirjanpidon poistot Bokföringsmässiga avskrivningar	-339,9	-3,5
Liiketulos		
Rörelseresultat	435,2	4,4
Rahoitustuotot ja -kulut: Finansieringsintäkter och -kostnader:		
Korkotuotot Ränteintäkter	200,4	2,0
Osingot ja osuuskorot Dividender och andelsröntor	7,2	0,1
Muut rahoitustuotot Övriga finansieringsintäkter	12,6	0,1
Korkokulut Räntekostnader	-328,4	-3,3
Muut vieraan pääoman kulut Övriga kostnader för främmande kapital	-37,8	-0,4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä Finansieringsintäkter och -kostnader sammanlagt	-146,1	-1,5
Tulos rahoituserien jälkeen Resultat efter finansieringsposter	289,1	2,9

¹ Lisäys +, vähennys –
Ökning +, minskning –

	1990	
	Milj.mk	%
Käyttöomaisuuden myyntivoitot (verolliset ja verovapaat) Försäljningsvinst av anläggningstillgångar (skattepliktig och skattefri)	74,0	0,8
Saadut konserniavustukset Erhållna koncern bidrag	96,1	1,0
Maksetut konserniavustukset Betald koncernbidrag	-50,0	-0,5
Muut tuotot ja kulut Övriga intäkter och kostnader	56,1	0,6
Tulos ennen varauksia ja veroja Resultat före reserveringar och skatter	465,3	4,7
Varausten muutos: ¹ Förändring av reserveringar:		
Investointivaraus Investeringsreservering	-3,3	-0,0
Luottotappiovaraus Kreditförlustrreservering	6,2	0,1
Toimintavaraus Driftsreservering	-58,4	-0,6
Varastovaraus (varaston aliarvostus) Lagerreserv (nedskrivning av lager)	-100,1	-1,0
Muut varaukset Övriga reserveringar	-6,0	-0,1
Varausten muutos yhteensä Förändring av reserveringar sammanlagt	-161,6	-1,6
Välittömät verot: Direkta skatter:		
Välittömät verot/veronpalautukset Direkta skatter/skatteåterbäring	-126,7	-1,3
Omasta pääomasta katetut verot Skatter täckta med eget kapital	0,6	0,0
Veronpalautusten siirrot omaan pääomaan Överföring av skatteåterbäring mot eget kapital	-0,0	-0,0
Välittömät verot yhteensä Direkta skatter sammanlagt	-126,2	-1,3
Tilikauden tulos Räkenskapsperiodens resultat	177,6	1,8

¹ Lisäys -, vähennys +
Ökning -, minskning +

3. Tase
Balans
Balance sheet

	1990	
	Milj.mk	%
Vastaavaa		
Aktiiva		
Rahoitusomaisuus:		
Finansieringstillgångar:		
Rahat ja pankkisaamiset		
Kassa och banktillgodohavanden	877,4	8,6
Myyntisaamiset		
Försäljningsfordringar	1 561,0	15,3
Lainasaamiset		
Lånefordringar	951,7	9,3
Ennakkomaksut		
Förskottsbetalningar	149,7	1,5
Siirtosaamiset		
Resultatregleringar	249,2	2,4
Muut rahoitusvarat		
Övriga finansieringstillgångar	522,6	5,1
Rahoitusomaisuus yhteensä		
Finansieringstillgångar sammanlagt	4 311,6	42,3
Vaihto-omaisuus:		
Omsättningstillgångar:		
Keskeneräiset suunnittelutyöt		
Halvfärdiga planeringsarbeten	1 170,6	11,5
Muu vaihto-omaisuus		
Övriga omsättningstillgångar	572,0	5,6
Vaihto-omaisuus yhteensä		
Omsättningstillgångar sammanlagt	1 742,6	17,1
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot		
Anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid:		
Käyttöomaisuuden keskeneräiset työt ja ennakkomaksut		
Halvfärdiga arbeten och förskottsbetalningar för anläggningstillgångar	90,4	0,9
Tontit, maa- ja vesialueet		
Tomter, jord- och vattenområden	131,2	1,3
Rakennukset ja rakennelmat		
Byggnader och konstruktioner	297,0	2,9
Koneet, kalusto ja kuljetusvälineet		
Maskiner, inventarier och transportmedel	850,9	8,3
Muut aineelliset hyödykkeet		
Övriga materiella tillgångar	11,8	0,1
Osakkeet ja osuudet		
Aktier och andelar	2 317,8	22,7
Aineettomat oikeudet		
Immateriella rättigheter	91,7	0,9
Muut pitkävaikutteiset menot		
Övriga utgifter med lång verkningstid	148,3	1,5
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot yhteensä		
Anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid sammanlagt	3 939,0	38,6

3. Tase
Balans
Balance sheet

	1990	
	Milj.mk	%
Muut pitkäaikaiset sijoitukset Övriga långfristiga placeringar	199,3	2,0
Arvostuserät Värderingsposter	0,0	0,0
Vastaavaa yhteensä Aktiva sammanlagt	10 192,5	100,0
Vastattavaa Passiva		
Lyhytaikainen vieras pääoma: Kortfristig främmande kapital:		
Ostovelat Leverantörsskulder	687,6	6,7
Ennakkomaksut Förskottsbetalningar	2 111,3	20,7
Siirtovelat Resultatregleringar	1 013,8	9,9
Rahoitusvekselit Finansieringsväxlar	45,0	0,4
Muut lyhytaikaiset velat Övriga kortfristiga skulder	843,4	8,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä Kortfristig främmande kapital sammanlagt	4 701,2	46,1
Pitkäaikainen vieras pääoma: Långfristigt främmande kapital:		
Lainat rahoituslaitoksilta Lån av penninginrättningar	1 680,0	16,5
Eläkelainat Pensionslån	764,3	7,5
Muut pitkäaikaiset velat Övriga långfristiga skulder	240,7	2,4
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä Långfristigt främmande kapital sammanlagt	2 685,0	26,3
Arvostuserät Värderingsposter	0,6	0,0

	1990	
	Milj.mk	%
Varaukset:		
Reserveringar:		
Investointivaraus		
Investeringsreservering	173,2	1,7
Luottotappiovaraus		
Kreditförlustreservering	27,5	0,3
Toimintavaraus		
Driftsreservering	600,6	5,9
Varastovaraus (varaston aliarvostus)		
Lagerreserv (nedskrivning av lager)	235,1	2,3
Muut varaukset		
Övriga reserveringar	24,4	0,2
Varaukset yhteensä		
Reserveringar sammanlagt	1 060,8	10,4
Oma pääoma:		
Eget kapital:		
Osake- tai osuuspääoma tai yhtiömiesten sijoittama kiinteä pääoma		
Aktie- eller andelskapital eller fast kapital som bolagsmännen placerat	855,2	8,4
Osakeanti (rekisteröimätön osakepääoma)		
Aktieemission (oregistrerat aktiekapital)	28,6	0,3
Vararahasto		
Reservfond	537,9	5,3
Arvonkorotusrahasto		
Värdförhöjningsfond	52,8	0,5
Muu oma pääoma/pääomanvaja		
Övrigt eget kapital/kapitalunderskott	92,7	0,9
Tilikauden tulos		
Räkenskapsperiodens resultat	177,6	1,7
Oma pääoma yhteensä		
Eget kapital sammanlagt	1 744,9	17,1
Vastattavaa yhteensä		
Passiva sammanlagt	10 192,5	100,0
Korollinen vieras pääoma		
Räntebelagt främmande kapital	3 266,4	
Tilikauden osingonjako (ehdotettu/päätetty)		
Räkenskapsperiodens utdelning av dividend (föreslagen/besluten)	51,9	

4. Käyttöomaisuus
Anläggningstillgångar
Fixed assets

	Koko käyttö- omaisuus yhteensä	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalustot ja kuljetus- välineet
	Anlätgnings- tillgänger sammanlagt	Byggnader och konstruktioner	Maskiner, inventarier och transportmedel
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa Bokföringsvärde vid räkenskapsperiodens början	2 379,2	179,5	713,9
Lisäykset (hankintameno) Ökningar (anskaffningsutgift)	2 119,4	130,7	450,7
Katettu varauksilla, investointiavustuksilla Täckta med reserveringar, investeringsbidrag	-36,5	-0,4	-0,9
Vähennykset (luovutushinta, muu vastike) Minskningar (överbätelsepris, övrigt vederlag)	-250,6	-3,6	-58,9
Myyntivoitto/-tappio tai vastaava Försäljningsvinst/-förlust eller dylikt	67,4	0,4	3,4
Kirjanpidon poistot Bokföringsmässiga avskrivningar	-339,9	-9,7	-257,3
Arvonkorotukset tilikauden aikana (peruutukset miinus-merkkisinä) Värdeförhöjningar under räkenskapsperioden (annullering med minusförtecken)			
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa Bokföringsvärde vid räkenskapsperiodens slut	3 939,0	297,0	850,9
siitä arvonkorotukset tilikauden lopussa därav värdeförhöjningar vid rp:s slut	105,8		

PL-PB 504
00101 Helsinki-Helsingfors

Teknisen palvelun tilinpäätöstilasto

Bokslutsstatistik över tekniska tjänster
1990

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Central Statistical
Office of Finland

Tiedustelut - Förfrågningar:

Kaisa Weckström-Eno
(90) 17 341

Julkaisujen myynti:

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Försäljning:

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

Hinta — Pris

50 mk